

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 07 Şubat 2025
Sayı : 685

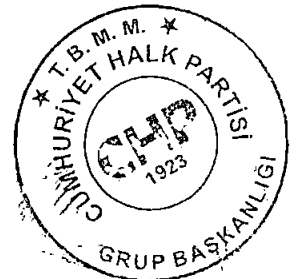
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kesin Hesap Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Teklifim Gerekçesi ile birlikte
ektedir.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Rahmi Aşkın TÜRELİ
İzmir Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe
Esas Komisyon	Anayasa
Tarih: 10-2-2025	Esas No: 2/2903

1580003

T B M M KANUNLAR VE KARARLAR BİRLİĞİ
07 Şubat 2025
Numara:

T B M M GENEL EVRAK
07 Şubat 2025
No: 1580003

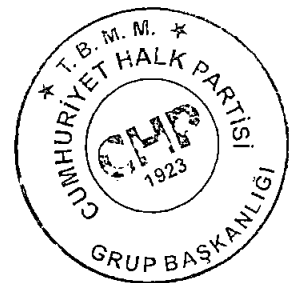
GEREKÇE:

Kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanım meşruiyeti, parlamentoların varlık sebebiyle özdeş tutulan ulusal egemenliğin bütçe hakkına dayanır. Çağdaş demokrasilerde Hükümetler politika önceliklerini amaç ve hedefler seti, kaynak-harcama yapısı, uygulama adımları ve benzeri açılardan ortaya koyarak Parlamenteoya sunarlar ve Parlamenteodan izin/onay isterler. İlgili dönemin sonunda Milletin Meclisince döneme ilişkin gerçekleştirmeler ve yürütülen faaliyetler, bütçenin amaç ve hedeflerine ulaşma derecesi açısından değerlendirilir. Böylece, Hükümetin performansı; bütçenin amaç ve hedefleri ile gerçekleştirmeler arasındaki açıklık ve meydana gelen sapmalar üzerinden müzakere edilir ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde Hükümetten hesap sorulur. Bütçe denetimi bütçe hakkının en temel tezahürüdür.

Ülkemizde 1982 Anayasası'nın 87, 160 ve 161. maddelerinde bütçe hakkı çeşitli yönleri ile hüküm altına alınmıştır. Bu anayasal normlar, esas itibarıyla 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu hükümleri ile hayata geçerler. Bilindiği üzere, 2003 yılında 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu CHP'nin desteğiyle yürürlüğe girmiştir. Bazı eksikliklerine karşın kamu mali yönetiminde önemli bir adım sayılabilecek olan bu Kanunla bütçenin hazırlanması, kanunlaşması, uygulanması ve denetimi aşamalarına ilişkin düzenlemeler yürürlüğe girmiştir.

Bununla birlikte, Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun çıkarılmasının en temel gerekçelerinden biri bütçenin denetiminde görülen zayıflıklar olmuştur. Ancak kanunun uygulamasında TBMM'de yeterli düzeyde denetimin yapılamadığı görülmektedir. Kanunun amacına ulaşması açısından kesin hesap kanun teklifleri ve faaliyet raporlarının Sayıştay'ın dış denetim raporları ışığında değerlendirilmesinin yapılabileceği bağımsız, ihtisaslaşmış bir komisyonun kurulması zorunludur. Ayrıca, kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminin hesap verme sorumluluğu ve mali saydamlık ilkeleri doğrultusunda işlerliğinin ve bütçe gerçekleştirmelerinin mali yıl içinde periyodik olarak izlenmesi büyük bir ihtiyaç olarak kendini göstermektedir. Çoğu demokratik ülkede görüleceği üzere kurulacak bu Komisyonun Başkanının iktidar parti grubu üyelerinden seçilmemesi denetimin etkinliği açısından büyük önem taşır. Bu Komisyon başta Sayıştay olmak üzere üniversite ve sivil toplum örgütleri ile yakın işbirliği içinde çalışmalıdır.

Bu Kanun Teklifi ile; bütçe hakkının etkin kullanımı amacıyla hesap verme sorumluluğu ve mali saydamlık ilkeleri doğrultusunda kesin hesapların denetimi çalışmalarını yürütmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde Kesin Hesap Komisyonunun kurulması, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarının düzenlenmesi öngörülmektedir.

KESİN HESAP KOMİSYONU KANUNU TEKLİFİ

Amaç

MADDE 1 — (1) Bu Kanun, bütçe hakkının etkin kullanımı amacıyla hesap verme sorumluluğu ve mali saydamlık ilkeleri ile kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması doğrultusunda kesin hesapların denetimi çalışmalarını yürütmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisinde Kesin Hesap Komisyonunun kuruluş, görev, yetki, çalışma usul ve esaslarını düzenlemektedir.

Komisyonun kuruluşu

MADDE 2 - (1) Üye sayısı Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurulca belirlenecek Kesin Hesap Komisyonunda, siyasi parti grupları ile bağımsızlar Meclisteki sayılarının -boş üyelikler hariç- üye tam sayısına nispet edilmesi ile bulunacak yüzde oranına uygun olarak temsil edilirler.

(2) Kesin Hesap Komisyonu üyelikleri için bir yasama döneminde iki seçim yapılır. İlk seçilenlerin görev süresi iki, ikinci devre için seçilenlerin görev süresi üç yıldır.

(3) Kesin Hesap Komisyonu siyasi parti gruplarının yüzde oranlarına göre bir başkan, iki başkanvekili, bir sözcü ve bir katip seçer. Başkan ana muhalefet parti grubu üyelerinden seçilir. Bu seçim, üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanan Komisyonun toplantıya katılanlarının salt çoğunluğunun gizli oyuyla yapılır.

Komisyonun görev ve yetkileri

MADDE 3 - (1) Komisyon;

a) Her bir bakanlık veya kamu idaresinin kesin hesabı ve faaliyet raporunun Sayıştay dış denetim raporu ve genel uygunluk bildiriminin içerdiği tespitlerden de yararlanılarak incelenmesi,

b) 3/12/2010 tarihli ve 6085 sayılı Sayıştay Kanununun 42 nci maddesine göre Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan diğer raporların incelenmesi,

c) Kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminin hesap verme sorumluluğu ve mali saydamlık ilkeleri doğrultusunda işlerliğinin izlenmesi,

ç) Bütçe gerçekleştirmeleri ve uygulama sonuçlarının izlenmesi

görevlerini yürütür.

(2) Komisyon görev alanı ile ilgili konularda çalışmalar yürütmek üzere alt komisyonlar kurabilir.

(3) Komisyon görevleri ile ilgili olarak bakanlıklar ve diğer kamu idareleri ile gerçek ve tüzel kişilerden kanunlarda öngörülen usullere uyarak bilgi istemek ve ilgililerini çağırarak bilgi almak yetkisine sahiptir.

(4) Komisyon gerekli gördüğünde Ankara dışında da çalışabilir, bakanlıklar ve kamu idareleri nezdinde yerinde incelemelerde de bulunabilir.

Komisyonun çalışma usul ve esasları

MADDE 4 — (1) Kesin Hesap Komisyonu üye tam sayısının en az üçte biri ile toplanır ve toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir, ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tam sayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz.

(2) 3 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında incelemeleri sonucunda bir rapor düzenler ve TBMM Başkanlığına sunar, bir örneğini ilgili kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesap görüşmelerinde yararlanılması amacıyla Plan ve Bütçe Komisyonuna gönderir. TBMM Başkanlığına sunulan rapor hakkında bütçe ve kesin hesap teklifleri görüşmelerine başlanmadan önce bir görüşme açılır.

(2) 3 üncü maddenin birinci fıkrasının (b), (c) ve (ç) bentleri kapsamında Kesin Hesap Komisyonunda görüşülerek Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan raporlar üzerinde görüşme açılır.

(3) Komisyon raporu, Cumhurbaşkanlığı ve ilgili bakanlıklara Başkanlıkça gönderilir.

Diğer hükümler

MADDE 5 — (1) Kesin Hesap Komisyonunun çalışmalarında, bu Kanunda düzenleme olmayan hallerde Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü hükümleri uygulanır.

Yürürlük

MADDE 6 - (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 7— (1) Bu Kanun hükümlerini Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı ve Cumhurbaşkanı yürütür.

